

A RENDŐRI TANÁCSADÓI MISSZIÓ ÉS A NYÍLT FORRÁSÚ INFORMÁCIÓGYŰJTÉS

Rezümé:

Habár a nyílt forrású információgyűjtés (Open-Source Intelligence – OSINT) nem új keletű módszer a hírszerzés történetében, ugyanakkor annak kihasználtsága egyre jobban felértékelődik. Ez még akkor is igaz, ha ezzel nem lehet kiváltani a klasszikus információszerző eljárásokat. Az OSINT alkalmazása a rendőri missziók vonatkozásában még nem eldöntött kérdés. Épp ezért szükséges feltárni az ebben rejlő lehetőségeket, és megvizsgálni, hogy a nemzetközi rendőri tanácsadói missziók miképpen tudják hasznosítani az OSINT nyújtotta előnyöket. A jelen tanulmány ezeket a sajátosságokat próbálja felvázolni.

Kulcsszavak:

nyílt forrású információgyűjtés; polgári válságkezelő művelet; információs társadalom

László Uri

THE POLICE ADVISORY MISSION AND THE OSINT

Abstract:

Although the OSINT (Open-Source Intelligence) is not a new method as far as the intelligence is concerned at the same time its role is more worth than earlier. In one hand the OSINT cannot replace the traditional intelligence gathering procedures in the other hand utilization of it should be more justified within the police missions. That is why it is important to scrutinize the connection between the OSINT and the international police advisory missions. This sort essay tries to outline these features.

Key words:

Open-Source Intelligence; civilian crisis management operation; information society

Az információs vagy más néven tudásalapú társadalom egyik fő jellemzője a mérhetetlen mennyiségű információ folyamatos gyűjtése és annak bárki számára hozzáférhetővé tétele. A hozzáféréseken túl egyfajta nyomás és kényszer is jelentkezik a felhasználó vonatkozásában. Ennek következtében az információ „olvasása” már nemcsak egy szabad választás, hanem kötelezettség is. Az elérhetőséget többek között az ún. infokommunikációs eszközök segítik a mindennapok tekintetében.

Amíg korábban az információszerzés inkább a klasszikus hírszerzési nemeket jelentette, manapság ez a kör kibővült a nyílt forrású adatgyűjtéssel is. Így az OSINT az információs társadalommal együtt járó eljárás, attól nem választható el, jogosultsága abból vezethető le, legyen a felhasználó állami vagy magánszereplő. Ezért egyre többen alkalmazzák az információszerzéssel foglalkozók körében.

A nyílt forrású információszerzést mindig beágyazva célszerű értékelni. Klasszikus felhasználása a katonai információs műveletek hatékony végrehajtása során jelentkezett, ahol az összadatforrású felderítés részeként alkalmazzák. Célszerű megvizsgálni továbbá, hogy a rendőri tanácsadói missziók tevékenységében hol helyezhető el ez a felderítési mód. A beszerzett, majd értékelt információnak itt is helye és szerepe lehet a döntéshozók fuzionált hírigényeinek teljesítése során. Úgy tűnik azonban, hogy sem a békefenntartó missziók, sem a polgári válságkezelő műveletek rendészeti szereplői még nem alkalmazzák az olyan egységes, fuzionált adatfeldolgozást, amelynek az OSINT részét képezné.

Az információs társadalom

Az évezredek során felhalmozott tudás nagy része könyvtárakban, levéltárakban, múzeumokban, magángyűjteményekben lelhető fel. Az információs társadalomnak köszönhetően a történelem és a számítógép „összefogott” abból a célból, hogy ez az érték mindenki számára elérhetővé váljon.

Az *információs társadalom* fogalmának elődjét, a *posztindusztriális társadalmat*, Ananda K. Coomaraswamy és Arthur J. Pentz alkotta meg már 1914-ben (Z. Karvalics 2007, 6). Mára általánosan az "információs társadalom" elnevezés terjedt el, amelyben – egyik értelmezése szerint – „... az információt gazdasági erőforrásként használják, a közösség jobban kihasználja azt, s mindezek mögé kifejlődik egy olyan iparág, amely a szükséges információkat állítja elő”. (Z. Karvalics 2007, 9).

1972-ben a japán kormány elé terjesztették egy olyan társadalom megvalósításának tervét, amelynek célja az volt, hogy, az anyagi javak bőséges fogyasztása helyett az emberi kreativitást virágoztassa fel. Központi adatbankokat, számítógépesített és élő vizuális információs városokat és távvezérelt rendszereket hoztak létre. Hasonló programok futottak Kanadában, illetve Svédországban is (Yoneji 1988, 15, 31). A projektek bevezetése mögött a felépítendő információs társadalom jellege tükröződött, ahol a számítástechnika az innovációs technika és kialakul az információs hálózatokból és adatbankokból álló információs közmű (Yoneji 1988, 34–36).

Az információs társadalom alapja a számítógépek fejlettségi foka, továbbá annak globalizált kiterjesztése. Kialakult a globális információs közmű: egy nyilvános információ-feldolgozó és -szolgáltató létesítményekből álló információs infrastruktúra, amely számítógépeket és kommunikációs hálózatokat foglal magában. E létesítmények segítségével bárki, bárhol, bármikor képes az általa igényelt információhoz könnyen, gyorsan és olcsón hozzájutni (Yoneji 1988, 43, 73). Így az információnak a tudás alapú társadalomban kitüntetett és meghatározó szerepe van (Haig 2007, 27).

Alvin Toffler amerikai szociológus rámutatott, hogy az információs társadalom egy új civilizációs lépcsőfok, amely a mezőgazdasági, illetve az azt követő ipari civilizációra épül. A harmadik hullámban létrejött társadalom néhány évtized alatt, „kvantumugrással” alakul ki. (Toffler 2000, 17, 22) Az információs forradalom jellemzői: a digitális jelbevitel; az informatika, különösen a számítógép fejlődése; a tudásipar; a multimédia; a távközlési ipar megújítása; a rádió, a televízió és a számítógép összeolvadása; nanoelektronikai és mikro-elektromechanikai gyártástechnológia fejlődésének dinamikája. (Haig–Várhegyi 2005, 57) Ez hatással van az élet szinte minden területére.

A 21. század első évtizedeiben olyan mélyreható változások következnek be a műszaki civilizációban, a kultúrában, a biztonságügyben és a hadügyben, melyek gyökeresen megváltoztatták a társadalmat. (Várhegyi–Makkai 2000, 11) Ezért is alakulhatott ki a rendszerbe foglalt OSINT, amelyet célszerű annak katonai alkalmazásából levezetni.

Az információs hadviselés

A háborúk történetét a korszerű felfogás ugyanúgy hullámszerű fejlődésnek fogja fel, mint a társadalmi termelési világkorszakokat. Minél magasabb fejlettségi hullámú hadseregről esik szó, annál magasabb gépesítettségének foka és információs fejlettsége.

Új hadügyi forradalom bontakozott ki, amelyet – alternatív megjelöléssel – információs hadügyi forradalomnak is neveznek. (Haig–Várhegyi 2005, 133, 134) A valódi háborúval párhuzamosan folyik az információ megszerzéséért, megtartásáért és hatékony felhasználásáért folyó küzdelem, amelyet az információs hadszíntéren vívnak a szemben álló felek. A többszörösen ellenőrzött és az automatikus adatfúziós és korrelációs információs technológiával szinkronba hozott, minőségileg új és tömörített információk a hadsereg számára információs fölényt, huzamosabb megléte információs uralmat, végső soron vezetési fölényt biztosítanak az ellenség felett. (Haig–Várhegyi 2005, 156, 160) Az új típusú hadviselési elméletek és eljárások a hatásalapú műveletek, a hálózatközpontú hadviselés és az információs műveletek köré csoportosíthatók. (Haig–Várhegyi 2005, 166, 168)

Az információs műveletek hátterét az információs társadalom és védelmi rendszerének olyan számítógép-hálózatokkal átszőtt hálózatos rendszerek komplexuma alkotja, amelyben minden mindennel összefügg. Az információs műveletek önmagukban nem elégségesek a háború megnyerésére, viszont napjainkban az információs műveletek nélkül a háború nem nyerhető meg.

Ezek a műveletek a teljes katonai műveleti spektrum (konfliktus, háború, békefenntartás, békemegőrzés, béke kikényszerítés, stabilizáció stb.) minden fázisában megtalálhatók. (Haig–Várhegyi 2005, 179, 181) Céljuk a saját oldali vezetési ciklus számára időcsökkentés, a szemben álló fél vezetési időciklusa tekintetében pedig az időnövelés elérése. Az információs műveletek lehetnek

- információs infrastruktúrák, vezetési objektumok fizikai pusztítása;
- katonai megtévesztés;
- műveleti biztonság;
- elektronikai hadviselés;
- pszichológiai műveletek;
- számítógép-hálózati hadviselés;
- polgári–katonai együttműködés;
- tömegtájékoztatás.

Az összadatforrású felderítés

Mindezek mellett az információs műveletek hatékony végrehajtásához elengedhetetlen a hatékony és jól megszervezett összadatforrású felderítés. (Haig–Várhegyi 2005, 185, 187) Ennek elve az, hogy a megszerzett adatokat adott vezetési szinteken, egy helyen kell összegezni, értékelni, egyeztetni, korrelálni és a felhasználók számára hozzáférhetővé tenni. Az összadatforrású felderítés fajtái:

- az emberi erővel folytatott felderítés;
- a képfelderítés;
- a rádióelektronikai felderítés;
- a hangfelderítés;
- a műszeres felderítés;
- a radarfelderítés;
- a technológiai felderítés;

- a nyílt forrású felderítés;
- az ellenség felderítését elhárító tevékenység;
- saját csapatok védelme;
- a számítógép-hálózati felderítés. (Haig–Várhegyi 2005, 256, 257)

A felderítési adatokat és információkat egy komplex, ún. fúziós elven működő, automatizált felderítő rendszer szolgáltatja. Ez egy olyan, új típusú feldolgozási technológia, amely a különböző fajtájú felderítő adatforrásokból összegyűjtött, eltérő formátumú információkból tartalmi összeolvastáson alapuló fúziós feldolgozás útján csoportosított, értéknövelt, tömörített adathalmazokat hoz létre, majd felderítési információkat szintetizál. (Haig–Várhegyi 2005, 258)

Mint a fentiekből kitűnik, az összzadatforrású felderítés széles skálán mozog. A képességek határozzák meg, hogy mely elemei használhatók egy adott művelet során. Alapelvként törekedni kell arra, hogy lehetőség szerint minél nagyobb számban alkalmazzák együttesen a különböző felderítési nemeket. Ez azért is fontos, mivel így lehet nagy valószínűséggel több irányból megbizonyosodni egy még nem ellenőrzött információval kapcsolatban. Más megközelítésben: egy illetékes parancsnok döntése akkor felelősségteljes és megalapozott, ha az összzadatforrású felderítés minél pontosabban beazonosította elhatározásának következményeit.

A több forrásból megerősített felderítési információk jelentősen hozzájárulnak az információs műveletek sikeres végrehajtásához, vagyis az összzadatforrású felderítés kulcsfontosságú eljárások összessége. Ennek egyik eleme a nyílt-forrású információgyűjtés, ami egyre nagyobb szerepet kap akár békében, akár válságidőszakok során szükséges tervezéskor, továbbá felelősségi körzetek felderítésénél, illetve műveletek végrehajtása során is.

A nyílt alapú információszerzés

Az információszerzésnek ez a módja már túllépett a katonai felderítés keretein, így a nemzetbiztonsági szolgálatok, a rendvédelmi szervek, sőt a magánvállalkozások is alkalmazzák. (Ferenczy 2007, 11) Jóllehet a nyílt forrásokból származó információknak szerepe van az összzadatforrású felderítés skáláján, azonban azt sohasem helyettesíthetik. (NATO 2002, 10) Minősített információk kiváltására nem alkalmas, ugyanakkor a minősített és a nyílt adatok megszerzésének aránya jelentősen megváltozott, az utóbbi javára. Ennek is köszönhetően az OSINT új felderítési nemmé „nőtte ki magát”. (Botz 2000, 116) Ez máshol is jelentkezett. Ami a béketeremtés, vagy a demokratikus rendszerek stabilitását biztosító polgári–katonai műveletek integrált hírszerzését illeti, több új feladat merült fel. Előtérbe került a nyílt-forrású információszerzés. (Várhegyi–Fenyves 2004, 68) A hírszerzési adatok kilencven százaléka nyílt forrású. (NATO 2002, 17) Az OSINT jelentősége tovább növekedett a felderítőszervek számára elkülönített költségvetés csökkentésével. (Ferenczy 2007, 14)

Az OSINT olyan információgyűjtő eljárás, amely során a nyilvánosan elérhető forrásokból az információkat felkutatják, elemzik, értékelik és felhasználják egy adott cél elérése érdekében. (NATO 2001, 2–3) A tevékenység definícióját magyar vonatkozásban először Lévay Gábor határozta meg. Eszerint az „... a katonai felderítés és a hírszerzés rendszerén kívül létező, a publikum számára nyilvánosan, legális eszközökkel megszerezhető vagy korlátozott körben terjesztett, de nem minősített adatok szakmai szempontok alapján történő felkutatását, gyűjtését, szelektálását, elemzését-értékelését, és felhasználását jelenti”. (Izsa 2009, 60) Az

OSINT nem egyenlő azonban az internetezéssel, továbbá nem az a feladata, hogy nyílt információkkal árássa el a megrendelőt. (Lévai 2004, 48)

Az OSINT előnyei:

1. Csökkenti az információ megszerzéséhez szükséges költségeket. Amíg a titkos adatforrásokból a felhasználható információ 20%-a szerezhető meg, amire a költségek 95%-át kell rááldozni, addig a nyílt forrásokból a felhasználható információ 80%-a származik, amihez a költségek 5%-át kell felhasználni.¹
2. Időszerű.
3. Kiterjed minden területre.
4. Kockázatmentes.
5. Megosztható külső szakértőkkel.
6. Együttműködési lehetőség a polgári információszerző szervezetekkel.

Az előnyök mellett jelentkeznek hátrányok is: a mennyiség; a sokféleség; a különböző nézőpontok; a pontatlanságok és a szándékos ferdítések. (Ferenczy 2007, 19–22)

Az adatok megszerzésére kiterjedt forráshálózat található: a hagyományos média; az internet; a kereskedelmi online extra információszolgáltatók; egyéb kereskedelmi online információszolgáltatók; az ún. szürke irodalom; szakértők és megfigyelők; a kereskedelmi műholdas felvételek (NATO 2001, 5–11), továbbá egyetemek; könyvtárak; a üzleti élet hírei; újságírók; információbrókerek és a civil társadalom szervezetei. (Ferenczy 2007, 29–30)

Az információ kezelésére egy szervezetet szükséges létrehozni. Az OSINT speciálisan kialakított és célirányosan felkészített szakember-állománnyal feltöltött szervezet. Megfelelő technikai eszközökkel ellátva, a szükséges munkamódszereket alkalmazva, a publikum számára rendelkezésre álló nyílt forrásokból elsősorban hírszerzési értékekkel rendelkező adatforrásokat és információkat kutat fel; azokat, a hírszerző munka követelményei és a felhasználók igényei szerint feldolgozza, és továbbítja. (Lévai 2008, 80) Mindezek mellett az OSINT-adatokat szűrni, korrelálni, fuzionáltatni és személyes, szubjektív módszerrel elemezni kell. (Várhegyi–Fenyves 2004, 69) Az elvégzendő feladatok jellege a következő lehet: napi aktuális; napi jelentések; önálló témaköri jelentések; külső és belső információigények megválaszolása, illetve más forrásokból eddig meg nem erősített minősített információk ellenőrzése. (Lévai 2008, 81–82)

Az OSINT-szervezet akkor éri el a feladatkörében meghatározottak magas színvonalon történő teljesítését, ha a megfelelő beosztásokhoz megfelelő követelmények társulnak. Optimális a vezető, a forráskutató, a forrásértékelő, a jelentésíró és az adatbázis-kezelő beosztások létrehozása. Legfontosabb, egyben általános követelményként jelentkezik az értékelő-elemző és a jelentésírási készség, több idegen nyelv ismerete, az internet és a keresési módszerek, illetve programok ismerete. (Lévai 2008, 94–97)

Az OSINT és a misszió

Akár az ENSZ békefenntartó misszióiról, akár az EU polgári válságkezelő műveleteiről esik szó, a rendőri missziók nagy része korlátozott mandátummal

¹ Robert David Steele: Multinational Intelligence Can CENTCOM Lead the way? Reflections on OSINT and the Coalition, Vivas Presentation to the Coalition Coordination Center 27 January 2006. p. 5. In Ferenczy Gábor: Internet alapú nyílt információszerzés elvi rendszertechnikai megvalósítása. Doktori (PhD) értekezés. Budapest, 2007. Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem

rendelkezik. Ez más értelmezésben azt jelenti, hogy a klasszikus rendőri jogosítványok az ilyen jellegű műveletekben nem lelhetőek fel, vagyis leginkább megfigyelői, tanácsadói, kiképzési, oktatási és mentori feladatokat lát el a nemzetközi rendőri kontingens szakállománya. „*A megfigyelői mandátum olyan korlátozott tevékenység, amelynek során nemzetközi környezetben a rendőr elveszíti klasszikus jogosultságait, kizárólag az emberi érzékszervekre hagyatkozva végezheti munkáját.*” (Uri 2010, 95) A jogkör szűkítése végeredményben azt is jelenti, hogy azon végrehajtói állami feladatok, amelyek például a titkos információgyűjtéssel kapcsolatosak, nem lehetnek jelen a mindennapok tevékenysége során.

Természetesen, a rendőri felső vezetés számára nemcsak a minősített, elemzett adatok jelentenek állandó segítséget, hanem számos más szolgálati ág és háttérintézmény is. Ilyen jellegű támogatással azonban egy tanácsadói misszió vagy művelet nem rendelkezik. Ezen felül a tanácsadói munka eredményességét különböző tényezők (például a helyi rendvédelmi erők működésének jogszabályi háttere, korrupciósintje, politikai elithez történő esetleges kötődése stb.) is nehezítik. (Uri 2010, 100)

Amennyiben a válságövezetben még mindig fellelhető a megfelelő biztonsági környezet fenntartását biztosító nemzetközi katonai kontingens, úgy az szélesebb skálán elérhető képességeivel tudja esetlegesen támogatni a rendészeti szervek munkáját. Képességük akkor áll magas szinten, ha NATO-kötelékben vannak jelen, ahol bizonyos, hogy az összadatforrású felderítés szerepel a szervezet hierarchiájában.

A katonai felderítés azonban mindig is különleges jegyekkel és irányultságokkal rendelkezik. Nincs ez másképp sem a válsággócok körzeteiben sem. Ez – többek között – vonatkozik a terrorizmus elleni harcra, a saját erők védelmére, a helyi katonai erők tevékenységének megfigyelésére, az illegális fegyverkereskedelemre. Amennyiben ENSZ kéksisakos békefenntartói látják el a katonai feladatokat, vagy csak kizárólagosan, fegyver nélküli katonai megfigyelők jelenlétét engedélyezi a mandátum, a felderítés eszközei messze elmaradnak a kívánatostól.

További akadályként jelentkezhet a mindig is emlegetett együttműködési készség hiánya. Sajnos az információ-megosztás nem minden esetben követi a különböző megállapodásokban rögzítetteket. A korlátozott mandátumból eredő hátrányok, a nemzetközi katonai erő egyes összetevőinek eltérő szintű felderítési képességei, továbbá az együttműködés és az információ-megosztás nehézségein túl említést kell tenni a rendőri tanácsadói misszió stratégiájának néhány igen fontos pontjáról. A misszió többek között igen nagy gondot fordít a közbiztonság fenntartására és a kor követelményeinek megfelelő bűnüldözési koncepció elterjesztésére. Nevezetesen, a közbiztonság megerősítését leginkább az ún. közösségi rendőrség (Community Police) intézményében és annak elterjesztésében látják. A rendőrség állományának egy része nyitottabb és szorosabb kapcsolatot tart fenn a lakossággal, optimális esetben bizalmi viszonyt is kialakíthat. Ennek során az együttműködés foka magasabb, ahol az állampolgár nyitottabbá válik olyan információk átadására, ami segíti a rendőrség munkáját. A másik fő irány, az ún. bűnügyi hírszerzés (Intelligence-led Policing – ILP), melynek során proaktív módon is alkalmaznak titkos információgyűjtést elősegítő erőket, eszközöket és módszereket. Ez leginkább az emberi erőforrás útján beszerzett információ (Human Intelligence – HUMINT) alkalmazását, konspirált megfigyelést, bírói engedélyhez kötött

telefonlehallgatást jelenti. Ennek során a célhoz kötöttség, az arányosság, a törvényesség szempontjait figyelembe véve keletkezik az elemzett információ.

Általában egy misszióban vagy műveletben több olyan szervezetet is létrehozunk, amelyek önkéntelenül is információs szupercsomópontok kialakítását vetítik előre. Ide sorolhatók többek között a kiemelt bűncselekmények, a szervezett bűnözés, a terrorizmus, a háborús bűntettek nyomozását végrehajtó helyi rendőrök irányába történő megfigyelés és tanácsadás. Bármelyik egységet is vesszük alapul, nem minden esetben történik meg a szakszerű elemző-értékelő munka és általában fuzionált adatfeldolgozásról sem beszélhetünk. Fontos megemlíteni, hogy ehhez az információs ciklushoz nincs OSINT támogatás rendelkezve.

Eldöntendő kérdésként tehető fel, hogy vajon a nyílt forrású hírszerzés teljesen önálló szervezetben kerüljön megalakításra, vagy esetleg egy egységes elemzői részleg keretében valósuljon meg. A felvetés talán azért is indokolt, mivel minden egyes felsorolt ágazat specifikus jegyeket hordoz. Ezért alakulhatott ki szakmai sovinizmus, továbbá a sajátosságokon túl nem ismerhető meg a következmények társadalmi háttere sem.

A felsorolt szempontok és érvek abba az irányba terelhetik a nemzetközi rendőrség helyi és központi irányítóit, hogy fontolóra vegyék az OSINT behozatalát a rendszerbe. Így a *”... nyílt információ nem önmagában, hanem az elemző-értékelő munkatárs tudásával, háttérismeretével, következtetéseivel, előrejelzéseivel együtt képvisel hozzáadott értéket...”*. (Botz 2000, 116–117) Egy ilyen egység létrehozása azonban még nem elégséges feltétele egy központi döntésnek. *„Minden tevékenységnek, ami a nyílt-forrású információ kihasználására törekszik, összhangban kell lennie a misszió támasztotta követelményekkel.”* (SACLANT 2002, 14)

Amennyiben a biztonsági környezet indokolja az OSINT egység létrehozását, úgy annak érvényt kell szerezni. Ajánlott, hogy nem önálló egységként, hanem az egyes fentebb felsorolt szervekben alkalmazzanak ún. OSINT-szakértőket. Továbbra is célszerű azt a szerkezetet figyelembe venni, ahol a vezető, forráskutató, forrásértékelő, jelentésíró és adatbázis-kezelő alkotja a csoport összetételét, azonban valószínű, hogy e tevékenységek egy részét a munkaköri leírásban összevonják. Ajánlatott a vezényelt státuszú rendőri szakállomány mellett, szerződéses nemzetközi polgári alkalmazottak felvétele, továbbá helyi tolmácsok alkalmazása is.

Amikor ez megtörtént a fuzionált adatfeldolgozás mellett, célszerű az értékelt információt eljuttatni a misszió elemző kapacitással (Mission Analytical Capability – MAC) rendelkező egységébe. Az EU európai biztonsági és védelmi politikai (European Security and Defence Policy – ESDP) misszióiban követelményként megjelent egy olyan egység létrehozása, ami a misszióvezető alárendeltségében működik és egy átfogó elemzőképességet hivatott kialakítani. A MAC felméri a műveletek lehetséges hatását a misszióra, elemzi a politikai-gazdasági közeget; és olyan egyéb hatásokat, amelyek hatással vannak a mandátum érvényre juttatására. (Council of the European Union 2009, 5)

Az egységnek nincs önálló OSINT szervezete, azonban tagjai ilyen irányú képzésben is részesülnek. A MAC az egész misszió politikai vezetőjének hatáskörébe került, a rendőri kontingens vezetőjének nincs hatásköre az egység felett.

A döntéshozók – a teljesség igénye nélkül – az alábbi témakörökre vonatkozóan fogalmazhatják meg hírigényüket:

- a helyi rendőrség sajátosságai a békeévek alatt, ugyanez a válság alatti időszakra vonatkozóan;
- az övezetben működő egyéb állami, irreguláris rendfenntartó erők szerepe;
- bármilyen típusú katonai, rendészeti, stb. erő érintettsége az emberiség elleni, háborús bűntettek és egyéb súlyos bűncselekmények vonatkozásában;
- helyi politikai pártok koncepciói a rendőrség újjászervezésével kapcsolatosan;
- az újjászervezés tapasztalatai, a megalakult rendőrség működésének hatása a köz-, és a nemzetbiztonságra.
- súlyos bűncselekmények elkövetőinek megjelenése az új típusú rendőrség szervezetében;
- civilszféra kapcsolata a rendőrséggel;
- ellenzéki vélemények a rendőrség működésével kapcsolatosan;
- a nemzetközi rendőrség működésének visszajelzése a helyi társadalomban;
- szubjektív biztonságérzet mérésének eredménye.

Fontos továbbá a rendőrség korrupciós érintettségének megítélése és az ez ellen folyó küzdelem eredményei, a rendőrség együttműködési készsége mind a nemzetközi, mind a civil társadalom vonatkozásában, a rendőrség működését elősegítő és hátráltató törvényi háttér. Kiemelten kell figyelni a válságövezetben tevékenykedő szervezett bűnözői és terrorista csoportok, szélsőséges vallási, etnikai és politikai szerveződéseket, a magánhadseregek tevékenységét, annak hatását a nemzet és közbiztonságra. Folyamatos a hírigény a mindennapi incidensek háttereiről, a tervezett helyi demonstrációkról, bűnügyileg fertőzött területekről, különös tekintettel a vallási, etnikai és faji összefüggésekre. Utoljára, de nem utolsó sorban a nemzetközi és nemzeti nem állami szervek (Non-governmental Organization – NGO) szerepe a térségben, különös tekintettel a rendőrséget elősegítő projektekre, a nemzetközi és regionális szervezetek tevékenységére, továbbá a mértékadó tudományos elemzések megismerése.

Következtetések

Az Emberiség történelme során mérhetetlen mennyiségű tudás halmozódott fel, ami elkülönülten élte a maga életét. Az információhoz való hozzáférés nem volt mindenki számára biztosított földrajzi, technikai és jogosultsági kötöttségek miatt. Az áttörést az információs vagy más néven tudásalapú társadalom hozta meg. Ez szemléletmódjában és infrastruktúrájában lehetővé tette, hogy az információs közművek, az infokommunikációs eszközök által a fennálló távolság megszűnjön, a hozzáférés korlátlan legyen, továbbá az internet segítségével bárki fel-, és letöltsön adatokat.

Miközben hírszerzés történelme során a megszerzendő adat szinte kizárólagosan minősített információkon alapult, manapság ez az arány eltolódott a nyílt alapú információ előnyére. Ez magával hozta, hogy egy új iparág, vagyis egy új felderítési nem alakult ki az OSINT néven. A nyílt alapú hírszerzést először a katonaság alkalmazta, többek között az információs műveletek sikeres végrehajtása során, az összadatforrású felderítés elemeként. Egy információs művelet csak akkor lehet hatékony, ha a felderítési nemeket együttesen alkalmazzák. A parancsnok csak

a különböző helyekről együttesen beérkező információk egybevetése alapján képes arra, hogy megfelelően alátámasztott döntést hozzon. A későbbiek során az OSINT intézményét átvette a polgári titkosszolgálat, a kormányzati hivatalok egyes részei és a magánszféra is.

A rendőri tanácsadói-megfigyelői békefenntartó és polgári válságkezelő missziók azonban még nem adtak megfelelő választ erre a kihívásra. Az ilyen missziók főbb jellemzői, hogy nem rendelkeznek a klasszikus rendőri jogosítványokkal, továbbá a konfliktus zónában nem minden nemzetközi katonai kontingensnek áll rendelkezésére összetett forrású felderítési képesség, felmerülhetnek együttműködési és információ-megosztási problémák is. Azonban megfigyelési és tanácsadói tevékenységük széles skálán mozog, ahol a legjellemzőbb a kiemelt bűncselekmények, a szervezett bűnözés, a terrorizmus, a háborús bűntettek nyomozását végrehajtó helyi rendőrökkel történő kapcsolattartás.

Az ILP alkalmazása elsősorban a titkos információgyűjtésre alapozott, annak társadalmi háttérét és egyéb összefüggéseit nem vizsgálja. Ezért is célszerűbb OSINT szakértők munkájának megteremtése az elemző egységeknél annak érdekében, hogy tudásukkal hozzájáruljanak a fúziós adatfeldolgozáshoz.

Az ILP, az OSINT, a fuzionált adatfeldolgozási eljárás, továbbá a MAC egység és a NATO információs műveletei az összetett forrású felderítésre alapozva állíthatják elő azt az elemzett információt, amelyre a nemzetközi rendőri tanácsadói missziók döntéshozóinak is szükségük van.

FELHASZNÁLT IRODALOM

Botz László: A hadászati felderítés szerepe a Magyar Köztársaság stabilitását befolyásoló globális és regionális fenyegetések, veszélyek, kockázatok és kihívások értékelésében, különös tekintettel a megváltozott Európai biztonságpolitikai helyzetre, a NATO új stratégiájára és a Délszláv válságra. Doktori (PhD) értekezés. Budapest, 2000. ZMNE

Overarching principles for the establishment of an Analytical Capability in Civilian ESDP Crisis Management Operations – Mission Analytical Capability (MAC). Council of the European Union. 15417/1/09. Brussels, 6 November 2009.

Ferenczy Gábor: Internet alapú nyílt információszerezés elvi rendszertechnikai megvalósítása. Doktori (PhD) értekezés. Budapest, 2007. ZMNE

Haig Zsolt – Várhegyi István: Hadviselés az információs hadszíntéren. Budapest, 2005, Zrínyi kiadó. ISBN 963 327 391 9

Haig Zsolt: Az információs műveletek, a SIGINT és az elektronikai hadviselés kapcsolatrendszer. Felderítő Szemle, 2007. (VI. évf.) különszám, 27. o.

Izsa Jenő: Nemzetbiztonsági alapismeretek: A titkosszolgálatok működése. Budapest, 2009, Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem.

Lévai Gábor (2004): A nyílt források felhasználásának lehetőségei a hírszerző munkában. Felderítő Szemle 2004/3. sz. (III. évf.), 48.o.

Lévai Gábor (2008): Nyílt információs hírszerző szervezet (OSINT) kialakításának és működtetésének szempontjai. Felderítő Szemle 2008/1. sz. (VII. évf.), 80–82., 94., 97. o.

OSINT Handbook. 2001. november. NATO

OSINT Reader. 2002. február. NATO

Supreme Allied Atlantic: Intelligence Exploitation of the Internet. October 2002. NATO

Toffler, Alvin: Harmadik hullám. (Információs. társadalom A-tól Z-ig sorozat. (A mű eredeti címe: Alvin Toffler: The Third Wave. Fordította: Rohonyi András). ISBN 963-9326-21-6.

Uri László: Műveleti szintű tanácsadás és megfigyelés sajátosságai, rendőri missziókban. Belügyi Szemle 2010/12. szám. (58. évf.) 95.,100. o.

Várhegyi István – Fenyves Péter: Útkeresés az integrált hírszerzésben. Felderítő Szemle, 2004/3. szám (III. évf.) 68.o.

Várhegyi István – Makkay Imre: Információs korszak, információs háború, biztonságkultúra. Budapest, 2000. Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár. ISBN 963-593-238-3.

Yoneji Masuda: Az információs társadalom. Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár 1988. (A mű eredeti címe: Masuda, Yoneji: The Information Society. Fordította: Hámori Ferenc) ISBN 963-592-761-4.

Z. Karvalics László: Információs társadalom-mi az? Egy kifejezés jelentése, története és fogalomkörnyezete. Budapest, 2007. Leonardo da Vinci projekt